

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3Tos/100/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5920010399
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5920010399.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Vladimíra Sučika a Mgr. Miroslava Mazúcha na neverejnom zasadnutí konanom 7. decembra 2020 prejednal sťažnosť podanú obvineným H. T. proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 8T/88/2020 z 20.11.2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného H. T. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Ružomberok, uznesením sp. zn. 8T/88/2020 z 20.11.2020 podľa § 238 ods. 4 Tr. por., § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvineného H. T. ponechal vo väzbe. Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. súd zamietol žiadosť obvineného o prepustenie z väzby. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. väzbu obvineného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť obvinený H. T. priamo do zápisnice o výsluchu konanom na Okresnom súde Ružomberok 20.11.2020. V písomných dôvodoch sťažnosti prostredníctvom svojho obhajcu uviedol, že s rozhodnutím o ponechaní vo väzbe a jeho právnym odôvodnením sa nestotožňuje. V prvom rade považuje uznesenie za riadne neodôvodnené a arbitrárne, nakoľko súd v ňom v podstate nereagoval a nijako sa nevysporiadal s námietkami obhajoby. Uznesenie je len prepisom zápisnice o predmetnom neverejnom zasadnutí. Má za to, že obžaloba trpí tak závažnými chybami, pre ktoré by ju mal súd vrátiť prokurátorovi. Predovšetkým bolo porušené ustanovenie § 234 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého sa obžaloba môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie. Upovedomením zo dňa 09.10.2020 (ďalej len ako „Upovedomenie“) rozšíril vyšetrovateľ skutok, pre ktorý mi bolo vznesené obvinenie uznesením o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo dňa 03.08.2020 o predaj drog E. T. a D. P.. Spôsob, akým vyšetrovateľ takto rozšíril obvinenie o uvedené ďalšie skutky, nemá oporu v Trestnom poriadku. Upovedomenie je nielen formálne nesprávne, keďže je chybné označené ako upovedomenie o úprave výrokovej vety, ale predovšetkým nie je odôvodnené žiadnym zákonným ustanovením, čo ho robí nepreskúmateľným. Má za to, že jediný správny postup podľa ktorého mal vyšetrovateľ postupovať je podľa ustanovenia § 206 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo skutočnosť, ktorá dostatočne odôvodňuje záver, že obvinený spáchal ďalší skutok, na ktorý sa uznesenie o vznesení obvinenia nevzťahovalo, vznesie policajt obvinenie aj pre tento ďalší skutok. Ak pre tento skutok nebolo začaté trestné stíhanie, najskôr sa rozhodne podľa § 199 ods. 1. Postup vyšetrovateľa by sa dal hypoteticky posúdiť podľa § 206 ods. 5 Trestného poriadku, kedy nie je potrebné najskôr postupovať najskôr podľa § 199 ods. 1, avšak aj v tomto prípade musí mať rozhodnutie formu uznesenia. Táto možnosť je však skutočne iba hypotetická, nakoľko mu nebolo vznesené obvinenie pre pokračovací trestný čin. Absencia zákonného postupu pri vznesení, resp. rozšírení obvinenia má teda za následok, že obžaloba nebola podaná zákonným spôsobom a nemá predpísané náležitosti, keďže v časti je podaná pre skutok, pre ktorý mu nebolo vznesené obvinenie.

Nesúhlasí preto s názorom Okresného súdu Ružomberok, že hoci je upovedomenie nesprávne, nemá za následok takú nezákonnosť že by došlo k porušeniu práva na obhajobu. V tomto smere namieta zrejmy rozpor výroku s odôvodnením, nakoľko pokiaľ ide o nesprávny postup, ktorý nemá oporu v Trestnom poriadku, tak ide o porušenie zákona, v dôsledku ktorého musí byť obžaloba odmietnutá a vrátená do prokurátorovi do prípravného konania. Ďalším dôvodom, pre ktorý považuje podanú obžalobu a tým pádom aj ďalšie trvanie väzby za nezákonné je, že vyšetrovateľ v priebehu vyšetrovania nevykonával ani jeden z mnou navrhovaných dôkazov, čo považuje za hrubý zásah do mojich práv ako obvineného, vyplývajúcich nielen z Trestného poriadku ale najmä Ústavy SR a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to predovšetkým práva na obhajobu a práva na spravodlivý proces. V rámci záverečného preštudovania vyšetrovacieho spisu opätovne žiadal vykonať ďalšie dôkazy, okrem iných aj výsluch svedkyne E. H., pričom o tomto mojom návrhu som nebol vyzhustený a vyšetrovateľ o nich nerozhodol vôbec. Mimo skutočností, že postup vyšetrovateľa, ktorý upovedomením rozšíril skutok, bol procesne nesprávny a nezákonný, bolo ním porušené aj jeho právo na obhajobu, právo na spravodlivý proces a právo na súdnu a inú právnu ochranu, nakoľko mu bolo doručené až v momente jeho výsluchu, konaného sedem dní po vydaní upovedomenia. Toto konanie vyšetrovateľa považuje za účelové, nakoľko minimálne jeho obhajcom ho mohol a mal doručiť už skôr, a to osobne dňa 12.10.2020 v ÚVTOS Sučany, kedy pri výsluchu E. T. obhajcovi doručil dve písomné vyzhustenia o termíne jeho výsluchu a záverečného preštudovania spisu. V tom čase (dňa 12.10.2020), vyšetrovateľ obhajcovi v rámci osobného rozhovoru o ďalšom postupe a plánovaných úkonoch vôbec nespomínal, že by obvinenie rozšíril, hoci upovedomenie vydal už tri dni predtým. V kontexte uvedeného preto neexistuje iné vysvetlenie, prečo takto konal, okrem pravdepodobného účelového zmarenia prípravy obhajoby na takto závažnú zmenu. Postup vyšetrovateľa sa jednoznačne javí ako účelový, keď ešte deň pred mojim výsluchom, t.j. dňa 15.10.2020 obhajca vyšetrovateľa kontaktoval telefonicky na služobnom tel. č. XXXX XXX XXX ohľadom možnej zmeny právnej kvalifikácie skutku obvineného smerom k vypusteniu odseku ods. 2 písm. c) v rámci § 172 Trestného zákona, teda vypusteniu kvalifikovanej skutkovej podstaty predmetného trestného činu spočívajúcej v predaji drog viacerým (3 a viac) osobám, nakoľko to zjavne vyplynulo z aktuálnej dôkaznej situácie v rámci procesne správneho a zákonného vykonania dôkazov v konaní o skutku, ktorý sa mu kladie za vinu. Tento návrh už dlhší čas spolu obhajoba pred vyšetrovateľom prezentovala a odôvodnila ho tým, že svedkovia A. D. a E. T., využili svoje právo v zmysle § 130 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku odoprieť vypovedať. Nereflektovanie týchto skutočností a prevzatie výpovedí týchto svedkov z iného konania, o inom skutku s odlišnou skutkovou vetou, vykonaného pred vznesením obvinenia za tento konkrétny skutok obsiahnutý až v uznesení o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo dňa 03.08.2020 vydaného iným vyšetrovateľom PZ, z iného útvaru PZ, pod iným ČVS, pre iný skutok s inou skutkovou vetou, je hrubé porušenie zákona, pričom ide o nezákonné a najmä procesne nepoužiteľné dôkazy. Skutočnosť, že moje práva, najmä právo na obhajobu boli v priebehu prípravného konania porušované a vyšetrovateľ konal v rozpore ustanoveniami § 2 ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, preukazuje aj to, že v upovedomení rozšíril skutok, ktorý sa mi kladie za vinu o predaj drog aj E. T. na základe jeho tvrdení v zápisnici o výsluchu zo dňa 14.07.2020, teda výsluchu predchádzajúceho vydaniu samotného uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo dňa 03.08.2020. Okrem nezákonnosti a procesnej nepoužiteľnosti tohto výsluchu ako dôkazu v tomto trestnom konaní, vyšetrovateľ porušil aj jeho práva ako obvineného, kedy mu kladie za vinu skutok vyplývajúci z tri mesiace starej zápisnice o výsluchu svedka, ktorú za celý čas zjavne považoval za skutkovo bezvýznamnú a vytiahol ju až v momente, kedy on a jeho obhajcovia začali namietat' vierohodnosť svedka C. T. a zákonnosť a procesnú spôsobilosť výsluchov svedkov A. D. a E. T. z iného konania o odlišnom skutku, ktoré predchádzalo vydaniu uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo dňa 03.08.2020. Nejde len o porušenie jeho práva od začiatku sa oboznámiť a vyjadriť ku skutočnostiam, ktoré sa mi kladú za vinu, ale nezákonnosť postupu vyšetrovateľa je zrejma najmä v tom, že dňa 09.10.2020 pri vydaní upovedomenia predsa ešte nemohol vedieť ako a či bude E. T. vypovedať dňa 12.10.2020, kedy sám vykonával jeho výsluch v ÚVTOS Sučany. Vyšetovateľ teda zjavne nekonal z dôvodu vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností, ale len v dôsledku obavy z možnej nepoužiteľnosti týchto dôkazov a teda možnej dôkaznej núdze vo vzťahu ku kvalifikovanej skutkovej podstate - predaju drog viacerým (3 a viac) osobám. Namieta tiež samotnú skutkovú vetu uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 03.08.2020, kde táto slovným spojením predal okrem iných aj nespĺňa podmienku nezameniteľnosti skutku, nakoľko takto uvedenú množinu osôb, ktorým som mal drogy predat' nie je absolútne možné ustáliť. Mám za to, že pri takomto absolútne nezrozumiteľnom a nejasnom vymedzení skutku nemôže byť ani len teoreticky naplnená podmienka jeho nezameniteľnosti s iným skutkom, v čoho dôsledku som nemal možnosť svoje práva ako obvineného využiť, nakoľko som nevedel kto majú byť tie ďalšie osoby. Všetky ostatné okolnosti,

ktorými odôvodnil porušenie jeho práva na obhajobu spolu s obhajcom uviedol do záznamu o záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu. Celkové správanie vyšetrovateľa ho prinútilo k vysloveniu pochybností o jeho nezaujatosti, a preto som v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku navrhol jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania. Táto námietka bola na KR PZ Žilina doručená pred záverečným preštudovaním vyšetrovacieho spisu, no napriek tomu sa v ňom nenachádzala a vyšetrovateľ pokračoval vo vykonávaní úkonov bez toho, aby o nej bolo rozhodnuté. Podanú obžalobu považuje tiež za zmätočnú s viacerými procesnými a hmotnoprávnymi chybami. Má za to, že Okresný súd Ružomberok nepostupoval v súlade s § 238 ods. 1 Trestného poriadku, nakoľko obžaloba pre ďalšie konanie neposkytuje spoľahlivý podklad, a tiež opomenul preveriť, či prípravné konanie, ktoré jej podaniu predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim Trestnému poriadku, pričom vzhľadom na všetky námietky znesené počas vyšetrovania, najmä v záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu mal nariadiť preskúmanie obžaloby podľa § 241 Trestného poriadku. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu, mal súd postupovať podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, teda obžalobu odmietnuť a vrátiť vec prokurátorovi. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol Krajskému súdu Žilina, aby celú vec preskúmal, predmetné rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 8T 8T/88/2020 zo dňa 20.11.2020 s poukazom na § 234 ods. 2 a § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku zrušil, a rozhodol tak, že ho prepustí z väzby na slobodu. Alternatívne, aby rozhodol o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, prihliadnúc pritom i na prípadné chyby, ktoré neboli sťažnosťou vytýkané, a zistil, že sťažnosť obvineného H. T. nie je dôvodná.

Podľa § 238 ods. 4 Tr. por. ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

Rozhodnutiu súdu prvého stupňa nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok. Nadriadený súd zistil, že okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne popísal skutkový stav, ktorý bol podkladom pre jeho záver o trvaní dôvodov väzby. Skutkové závery zistené súdom prvého stupňa si osvojil, pretože vychádzajú z dôkazov, ktoré obsahuje spis, a v podrobnostiach na ne nadriadený súd odkazuje. Pri posudzovaní dôvodov väzby orgány činné v trestnom konaní a súd môžu prihliadať len na tie okolnosti a zistenia, ktoré majú základ v procesne vykonanom dokazovaní a sú významné pre záver o existencii niektorého z dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por. Okresný súd v napadnutom uznesení veľmi podrobne rozpísal skutkové i právne dôvody, ktoré odôvodňujú existenciu dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti obvineným. Dôvody napadnutého uznesenia sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Nadriadený súd znovu pripomína, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii vysoko kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu nezostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na veľmi správne a erudované dôvody, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie.

Krajský súd zdôrazňuje, že účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Jej účelom je tiež zabrániť obvinenému, aby maril a sťažoval uskutočnenie dôkazov (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), prípadne chrániť spoločnosť pred dokonaním trestného činu alebo pred jeho opakovaním, či pokračovaním (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Väzba ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu, ani výchovné poslanie, nesmie byť prostriedkom na získanie priznania, ani na uľahčenie trestného stíhania. Väzba nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania označovanej ako dôvod väzby. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) alebo c) sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie konkrétnej trestnej veci musia posúdiť, či vzatie do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného

konania a či tento účel ani pri vynaložení úsilia nemožno dosiahnuť inak. Pre aplikáciu tohto znaku nie sú dané objektívne a nemenné kritériá, ale tieto kritériá treba vždy vyvodiť z povahy konkrétnej a individualizovanej veci, vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov a ďalších znakov upravených v tomto ustanovení. Konkrétne skutočnosti, ako zákonná podmienka odôvodňujúca väzbu obvineného podľa tohto ustanovenia, musia byť preukázané nielen pri vzatí obvineného do väzby, ale musia pretrvávať počas celej väzby.

Nadriadený súd tiež uvádza, že pretrvávanie dôvodného podozrenia, že osoba, ktorá bola pozbavená slobody väzbou, spáchala trestný čin, je condicio sine qua non (podmienka, bez ktorej nie) zákonnosti, jej ďalšieho držania vo väzbe. Po uplynutí určitého času to však už nestačí, pričom keď má väzba trvať naďalej, musí pristúpiť iný významný a dostatočný dôvod alebo dôvody a navyše, musí byť preukázané, že kompetentné orgány postupujú vo veci s osobitnou starostlivosťou. Krajský súd si je vedomý významu osobnej slobody jedinca ako jedného zo základov demokratickej spoločnosti, a preto zdôrazňuje, že väzba je výnimočným opatrením. Napriek všetkým týmto skutočnostiam je podľa jeho názoru naďalej daný dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvineného H. T..

Po preskúmaní obsahu spisu ani nadriadený súd nemá pochybnosti o tom, že sú splnené všetky formálne podmienky väzby obvineného.

Rovnako má za preukázané, že v prípade obvineného existujú aj základné materiálne podmienky väzby, ktoré tvoria:

- a) skutkové okolnosti vzatia do väzby a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a
- b) existencia dôvodu väzby uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Treba stručne pripomenúť, že obvinený H. T. bol do väzby vzatý uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Ružomberok, sp.zn. 10Tp/12/2020 z 11.5.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3Tpo/28/2020 zo 4.6.2020, podľa § 87 ods. 2 Tr. por. z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Lehota väzby začala obvinenému plynúť 8.5.2020 o 22:15 h. a obvinený väzbu vykonáva v Ústave na výkon väzby v Žiline.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Ružomberok podal dňa 4.11.2020 na Okresný súd Ružomberok obžalobu na obvineného pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), odsek 2 písm. c) Tr. zák. s použitím § 138 písm. j) Tr. zák., v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd rovnako ako prvostupňový súd dospel k záveru, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, vznesené obvinenie a pre ktoré bol obvinený vzatý do väzby, sa mohli stať tak, ako sú vyjadrené vo výroku uznesenia o vznesení obvinenia, majú znaky trestného činu a je tu dôvodné podozrenie, že tieto skutky mohol spáchať obvinený H. T.. Podozrenie zo spáchania stíhaných skutkov sa zvýšilo natoľko, že na obvineného bola podaná obžaloba.

Podľa názoru krajského súdu materiálne podmienky väzby obvineného sú v súčasnom štádiu trestného konania nepochybne preukázané, pričom tento názor vychádza z dôkazov, ktoré boli doteraz zabezpečené v prípravnom konaní a sú súčasťou vyšetrovacieho aj súdneho spisu, ktorý bol predložený krajskému súdu.

Rozhodnutie o vine či nevine obvineného však bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní, pričom orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech.

Okrem spomenutého podozrenia ako jedného z predpokladov vzatia obvinenej osoby do väzby a ďalšieho trvania väzby je v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj ďalšia podmienka väzobného stíhania obvineného, a to existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Podľa zistenia krajského súdu uvedený väzobný dôvod, pre ktorý bola obmedzená osobná sloboda obvineného jeho vzatím do väzby, sa opiera o celkom konkrétne skutočnosti vyžadované zákonom, pričom z nich vyplýva reálna obava z následkov predpokladaných v ustanovení upravujúcom dôvody preventívnej väzby.

Zmyslom preventívnej väzby je zaistiť osobu obvineného, u ktorej existuje dôvodná obava vyplývajúca z konkrétnych skutočností, že bude opakovať trestný čin, pre ktorý je stíhaný, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil. Uvedený väzobný dôvod sa v určitej miere odlišuje od zvyšných dvoch väzobných dôvodov a je založený na predpoklade, že účelom trestného stíhania je i predchádzanie trestnej činnosti.

Krajský súd na tomto mieste pripomína, že o sťažnosti obvineného H. T. proti uzneseniu o vzatí do väzby rozhodoval uznesením, č.k. 3Tpo/28/2020 na neverejnom zasadnutí konanom dňa 4. júna 2020. Vo svojom rozhodnutí zrozumiteľne odôvodnil svoje skutkové a relevantné právne názory a analýzou napadnutého uznesenia, ako i konania, ktoré mu predchádzalo, po preskúmaní predloženého súdneho a vyšetrovacieho spisu dospel k záveru, že neexistujú žiadne nové skutočnosti, ktoré by boli podkladom pre zmenu názorov krajského súdu vyjadrených v označenom rozhodnutí, pokiaľ ide o existenciu formálnych aj materiálnych dôvodov väzby a väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Z obsahu spisu vyplýva, že obvinený má v odpise z registra trestov dva záznamy. Naposledy bol odsúdený súdom v Spojenom kráľovstve v roku 2015 za úmyselné spôsobenie ujmy na zdraví. Okrem toho bol rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 1T/85/2013 z 22.7.2013 odsúdený za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmienčným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 3 roky. Predmetné odsúdenie je zahladené a na obvineného sa hľadí akoby nebol odsúdený.

Je nesporným faktom, že v prípade odsúdenia vo veci Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 1T/85/2013 z 22.7.2013 u obvineného platí zákonná fikcia neodsúdenia. Zahlodenie odsúdenia však neznamená zánik všetkých nepriaznivých účinkov spojených s odsúdením. Existencia odsudzujúceho rozhodnutia totiž uplatnením fikcie neodsúdenia nezaniká, pričom trest, ktorý odsúdený vykonal a ktorý mu bol zahladený, má stále platný právny základ v odsudzujúcom rozhodnutí. Osobitne treba zdôrazniť, že zahlodením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel trestný čin spáchal.

V uvedených súvislostiach krajský súd uvádza, že skutočnosť, že páchatel spáchal skutok, ktorý má znaky trestného činu a skutočnosť, že bol za tento skutok právoplatne odsúdený, sú dve rozdielne skutočnosti (udalosti) objektívneho sveta. Právo rozlišuje tieto dve rozdielne právne skutočnosti a spája s nimi vznik odlišných právnych pomerov a odlišné právne následky pre páchatela. Ak teda právna fikcia, že sa na páchatela hľadí, akoby nebol odsúdený, znamená v podstate právny zánik skutočnosti odsúdenia, neznamená to i zánik skutočnosti, že páchatel spáchal trestný čin. Rozlišovanie týchto dvoch právnych skutočností nie je umelé, pretože ide o skutočnosti s odlišným obsahom, ktoré majú odlišný význam a dosah pri výmere trestu.

Pokiaľ o odsúdení platí fikcia, že sa na páchatela hľadí, akoby nebol odsúdený, skutočnosť odsúdenia, samozrejme ani ďalšie skutočnosti, ktoré majú v odsúdení svoj podklad, najmä výkon trestu a jeho účinok na páchatela, nesmie súd brať v žiadnej súvislosti do úvahy a pri výmere trestu musí postupovať tak, ako by tejto skutočnosti nebolo. Hodnotí však všetky ďalšie okolnosti súvisiace so spáchaním minulého trestného činu, ktoré nie sú uvedenou právnou fikciou dotknuté.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že ak páchatel v minulosti už spáchal trestný čin, môže súd zo zhodnotenia konkrétnych okolností minulého a súčasného trestného činu vyvodiť príslušné závery, pokiaľ ide o postoj páchatela k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, či páchatel má sklony k páchaniu trestnej činnosti alebo či spáchanie oboch trestných činov je v inak riadnom živote páchatela len náhodné, aký je stupeň a povaha mravného narušenia páchatela, aká je možnosť jeho nápravy a pod.

S ohľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že obvinený je osoba, ktorá má sklony k páchaniu trestnej činnosti. Účel trestu z hľadiska individuálnej prevencie sa pri predchádzajúcich odsúdeniach obvineného minul účinkom, t.j. predchádzajúce tresty nespĺnili svoj cieľ, pretože obvinený sa mal opakovane dopustiť úmyselnej trestnej činnosti a je tak zrejme, že predchádzajúce odsúdenia ho

neovplyvnili natoľko, aby si uvedomil, že je povinný, podobne ako ostatní občania tejto republiky, viesť riadny život.

Zvlášť závažnou skutočnosťou, ktorá zosilňuje obavu z pokračovania v trestnej činnosti, je zistenie, že obvinený sa mal opätovne dopustiť drogovej trestnej činnosti. Vzhľadom na množstvo zadržanej drogy a výsluch obvineného H. A., ako aj ďalších svedkov (C. T., A. D., E. Q., D. P., E. T.) sa javí, že obvinený nenakupuje drogy pre svoju osobnú spotrebu, ale tieto predáva viacerým konzumentom drog. Zo skutkovej vety rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 1T/85/2013 z 22.7.2013, právoplatný 22.7.2013 je zisťiteľné, že obvinený si už aj v roku 2013 zadovážoval pervitín za účelom jeho distribúcie ďalším osobám (č.l. 93-94 spisu). Obvinený je nezamestnaný, nemá stabilný príjem a javí sa, že sa môže živiť práve predajom drog. Obvinený priznal, že je konzumentom drogy pervitín cca 5 rokov, tento šnupe a cíti sa byť na tejto droge závislý.

Tieto skutočnosti dokumentujú výraznú spoločenskú neprispôsobivosť obvineného a jeho pohrdavý postoj k normám a pravidlám nielen slušného správania ale aj k základným hodnotám chráneným Trestným zákonom a sú významným a dostatočným dôvodom pre držanie obvineného vo väzbe. Tieto skutočnosti zároveň vo vzájomnej súvislosti dostatočne odôvodňujú obavu, že obvinený (bez väzby) by pokračoval v páchaní trestnej činnosti. S poukazom na uvedené potom aj krajský súd dospel k záveru, že dôvod, pre ktorý bol obvinený vzatý do väzby - § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., sa nezmenil a trvá aj v súčasnom štádiu trestného konania.

Krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, ktorý podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu.

Stavu veci a zákonu zodpovedá aj rozhodnutie okresného súdu v tej časti výroku napadnutého uznesenia, ktorým nenahradil väzbu obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka. Všeobecný záujem na ochrane zdravia a života iných osôb prevyšuje nad individuálnym právom obvineného na jeho osobnú slobodu. Nahradenie väzby navrhovaným inštitútom v podanej sťažnosti - dohľadom probačného a mediačného úradníka nie je ani podľa krajského súdu dostatočné k tomu, aby nahradilo väzbu ako zaisťovací prostriedok v tomto trestnom konaní. Dohľad by v dostatočnej miere neznižil obavu z možného pokračovania obvineného v páchaní trestnej činnosti. Konanie obvineného, z ktorého je v tejto veci dôvodne podozrivý, vyžaduje v tejto fáze trestného konania taký výkon kontroly, ktorý je najlepšie zabezpečený jeho dočasným pobytom v ústave na výkon väzby. Väzba v prípade obvineného napomáha dosiahnutiu účelu trestného konania v podobe reálneho zabránenia mu v pokračovaní v páchaní obdobnej trestnej činnosti.

Podľa § 80 ods. 1 Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

a) záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba ponúkne prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného a za to, že obvinený sa na vyzvanie dostaví k policajtovi, prokurátorovi alebo na súd a že vždy vopred oznámi policajtovi, prokurátorovi alebo súdu vzdialenie sa z miesta pobytu, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje záruku vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočnú a prijme ju,

b) obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočnú a prijme ho, alebo

c) s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 80 ods. 2 tretia veta Tr. por. ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 3 písm. a) až c) alebo e), alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku a alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že procesné prostriedky, ktorými možno nahradiť väzbu, možno v prípade stíhania páchatel'a obzvlášť závažného zločinu použiť len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

Podľa názoru krajského súdu znenie Trestného poriadku, v rámci ktorého je prípustné nahradiť väzbu pri obzvlášť závažnom zločine len v prípade existencie výnimočných okolností prípadu, je súladné s čl. 5 ods. 3 Dohovoru, podľa ktorého každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podmienenie použitia miernejších prostriedkov nahradenia väzby výnimočnými okolnosťami prípadu v zmysle Tr. por. upresňuje čl. 5 ods. 3 Dohovoru na účely postupu vnútroštátnych orgánov pri rozhodovaní o väzbe tak, že zohľadňuje nielen závažnosť skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie (obzvlášť závažný zločin), ale aj správanie sa obvineného, ktorý nerešpektuje dobrodenie vo forme predchádzajúceho ponechania na slobode na základe už použitých prostriedkov nahradenia väzby (§ 80 ods. 3, § 81 ods. 4 Tr. por.), alebo dokonca opätovne vyvolá existenciu dôvodov väzby po tom, čo bol z väzby prepustený (opätovná väzba).

Výnimočné okolnosti prípadu sa posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a určitých okolností prípadu.

Pomermi páchatel'a treba rozumieť okolnosti týkajúce sa osoby páchatel'a, jeho osobných a rodinných pomerov, ktoré nesúvisia so spáchaním trestného činu a existujú v čase rozhodnutia. Pri posudzovaní osoby páchatel'a sa pozornosť venuje najmä celému jeho predchádzajúcemu životu (vek, recidíva, postoj k spáchanému trestnému činu a pod.). V podstate sa hodnotia rodinné a osobné pomery, ktoré existujú v čase rozhodovania o väzbe (napr. zdravotný stav jeho rodiny, ktorá je na neho odkázaná, starostlivosť o početnú rodinu, tehotenstvo páchatel'ky a pod.). Za pomery páchatel'a možno tiež považovať viac významných skutočností, ktoré možno subsumovať do kategórie tzv. poľahčujúcich okolností pri nedostatku tzv. priťažujúcich okolností.

Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu. Okolnosti prípadu z hľadiska aplikačnej praxe, judikatúry a literatúry predstavujú okolnosti spoluurčujúce spoločenskú škodlivosť toho - ktorého trestného činu a ako také plnia v širšom slova zmysle funkciu materiálneho vyjadrenia protiprávnosti činu. Za dôležitú okolnosť pri posudzovaní tohto znaku ustálila konštantná judikatúra napríklad to, že páchatel' sa dopustil obzvlášť závažného trestného činu v afekte úzkosti a strachu vyvolaného dlhodobou partnerskou disharmóniou a chronickou konfliktnou situáciou, ktorá v podstate znížila jeho schopnosť ovládať svoje konanie (primerane Rt 111/1999).

Nadriadený súd poznamenáva, že prepustenie obvineného z väzby alebo jeho ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody (§ 80 a § 81 Tr. por.) a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je alebo má byť obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por.

Pokiaľ ide o možnosť nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktorého sa obvinený alternatívne domáha, krajský súd dodáva, že nezistil žiadne výnimočné okolnosti tohto prípadu, ktoré takéto nahradenie väzby podmieňujú, keďže obvinený je stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, v zmysle § 80 ods. 2 tretia veta Tr. por. Žiadne okolnosti prípadu, ktoré by bolo možné považovať za výnimočné, napokon neoznačil ani samotný obvinený.

K sťažnostným dôvodom nadriadený súd poznamenáva, že sú len iným právnym hodnotením existujúceho skutkového stavu a neobsahujú žiadne skutočnosti, ktoré by okresnému súdu v čase jeho rozhodovania známe neboli. Dôvody sťažnosti obvineného sú v podstate len opakovaním jeho obhajoby, v rámci ktorej popiera spáchanie skutkov, resp. skutku právne kvalifikovaného podľa odseku 2 § 172

Tr. zák., pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie a bola podaná obžaloba. Treba uviesť, že v danom štádiu trestného konania sa vykonané dôkazy hodnotia predovšetkým so zameraním na skutočnosť, či tieto poskytujú podklad pre konštatovanie existencie väzobných dôvodov u obvineného a naplnenia formálnych aj materiálnych podmienok väzby. Argumenty predložené stranami nepochybne zväžia orgány činné v trestnom konaní, resp. nestranné a nezávislé súdy, ktoré budú vo veci ďalej rozhodovať.

Dôvody sťažnosti obvineného nie sú spôsobilé zvrátiť zákonnosť výrokov sťažnosťou napadnutého uznesenia. Krajský súd analýzou vyšetrovacieho spisu, ale i spisu súdneho nezistil žiadne pochybenia vyšetrovateľa v priebehu doterajšieho trestného konania a nezistil ani porušenie práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom. Krajský súd sa nestotožňuje s výkladom ustanovení právnych noriem zaručujúcich právo na obhajobu obvineného, tak ako prezentuje obvinený v dôvodoch svojej sťažnosti. Krajský súd zdôrazňuje, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práva a slobôd, môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a taktiež aj zo strany súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré obvinený uviedol vo svojej sťažnosti, sa krajský súd nedomnieva, že by z tohto rozhodnutia vyplývala jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty, zmyslu. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obvineného, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Treba si tiež uvedomiť, že orgány činné v trestnom konaní, v rámci súdov, nie sú povinné vyhovieť návrhom strán ba doplnenie dokazovania, pretože v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por. a § 2 ods. 11 Tr. por. majú v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

Obvinený ďalej namietal, že došlo k porušeniu zásady totožnosti skutku, a to tým, že podľa jeho tvrdení bol v uznesení o vznesení obvinenia zo dňa 3.8.2020 uvedený iný skutok a nie ten, ktorý bol uvedený v obžalobe. Či bola podaná obžaloba pre totožný skutok, pre ktorý bolo obvinenému vznesené obvinenie, či táto námietka obvineného má reálny základ a došlo k porušeniu totožnosti skutku, bude nepochybne predmetom ďalšieho posudzovania zo strany okresného súdu.

Krajský súd uzatvára, že z postupu orgánov činných v trestnom konaní, ale i súdu počas doterajšieho trestného konania nevyplýva, že by tieto neprejavili rešpekt k právam obvineného, najmä v súhrne na spravodlivý proces a konanie uskutočňovali účelovo v jeho neprospech.

Na základe uvedených skutočností krajský súd sťažnosť obvineného H. T. zamietol postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože nebola dôvodná.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.